

Интимна виђена оком полароида

Моја уметност је увек била прилично лична, донекле је и мој живот нека врста пројекта, каже Бојана Барлтруп, чија је изложба „Велики ланац постојања” отворена у Легату Милице Зорић и Родољуба Чолаковића

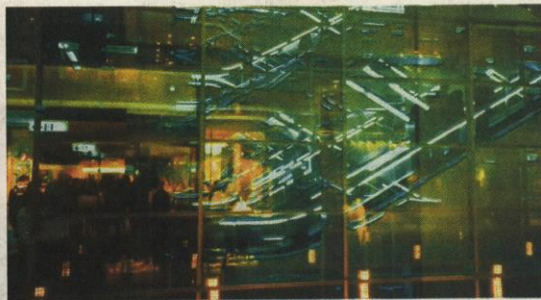
Бојана Барлтруп је на београдској и југословенској уметничкој сцени репутацију стекла под именом Бојана Комадина бавећи се перформансом и фотографијом, посебно полароидом који се као уметничка алатка појавио средином седамдесетих година. Данас ова уметница, која већ 25 година живи у Великој Британији, излаже поново у Београду, у Легату Милице Зорић и Родољуба Чолаковића. Поставка која има ретроспективни карактер отворена је до 3. јула, носи назив „Велики ланац постојања” и ослања се на истоимено дело америчког филозофа Артура О. Лавоја, односно његову концепцију универзума као великог ланца, у којем су сва бића повезана унапред детерминисаним ступњевима кроз које пролази свако од нас током живота.

– Препознатљив тематски и колористички утицај класичног сликарства, од барока и маниризма до енглеских прерафаелита, прати читав њен

опус, а као основне теме у њеном раду који се развијао у различитим медијима издвајају се аутопортрет, мртва природа и флорални мотиви – објашњава у пратећем каталогу Марина Мартић, кустоскиња изложбе, док се сама уметница надовезује:

– Увек сам била заокупљена историјом уметности, без обзира на то што сам се увек изражавала кроз савремен језик. Промисљала сам различите уметнике, без неког јасног континуитета, неко време то су били Рембрант и Караваџо, онда авангардисти, потом представници дадаизма, па сам се враћала првој двојци.

Полароид је био предмет интересовања стваралаца окупљених око „Срећне галерије” Студентског културног центра (Драган Папић, Драган Таубнер, Љубомир Шимунић, група „Изглед”...). Иако је неколико пута излагала у том простору, рад наше саговорнице се стилски и тематски разликује од аутора ове генера-

„Токио ноћу” (1997–2007–2017), детаљ из видео рада

ције, његова битна карактеристика је оригиналан приступ медију фотографије који је остао константа њеног изгледа током читаве каријере. Сећајући се времена када је полароид први пут постао њена инспирација, Бојана Барлтруп каже да га је користила како би испричала најдраже успомене, оне које се причају само најближим пријатељима, а које посматрача полако уводе у њен интимни свет. Откривања се, у том смислу, никада није плашила.

– Моја уметност је прилично лична. Увек је тако било. Живим и живот

и уметност испреплетано, донекле је и мој живот нека врста пројекта. Тако га бар ја доживљавам. Моју породицу увек су окруживали уметници, мајка ми је била новинар, отац архитекта, јавност је некако увек била латентно присутна. Полароид ми је као техника омогућавао да тренутно ствари забележим, али и да их тренутно прикажем, ако је потребно. Нестало је средином осамдесетих, пошто аналогне камере нису биле нешто што сам ја тражила од фотографије покушала сам да експериментирем дигиталним апаратима, али сам се ве-

ома обрадовала недавном повратку инстант камера. Тренутно користим два различита апарата – објашњава Бојана Барлтруп.

Када је у питању поменути мотив „ланца постојања”, који се тиче посредно и њене породице и порекла, гошћа из Велике Британије посебно истиче два рада и њихову симболику.

– У мојој башти имам божуре, они процветају сваког пролећа. Једном сам се, тако, сетила песме Милана Ракића „Божур”, па сам је нашла и у преводу на енглеском, која и на том језику магично звучи. Осмислила сам рад посвећен цвећу и песни, између осталог и као подсетник на моју земљу. Нисам, стога, заокупљена само својом историјом већ и колективном судбином људи који су живели у држави у којој већ неко време не живим. Трудим се да на тај начин дотакнем моменат универзалности.

Бојана Барлтруп (1949, Скопље), дипломирала је и магистрирала на Академији примењених уметности у Београду, на одсеку Графика књиге. У Копенхагену је похађала специјалистичке студије на Школи за уметност и дизајн и Краљевском колеџу за графику. Докторску тезу је одбранила на Архитектонској школи у Лондону. Радила је и као уредник дизајн програма галерије „Себастијан” из Дубровника, а за свој рад у тој области добила је велики број најзначајнијих награда у Југославији и иностранству.

М. Димитријевић